

Gävle-Dala Natur nyhetsbrev

Detta är ett digitalt nyhetsbrev som kompletterar medlemstidningen Gävle-Dala Natur och syftar till att hjälpa dig som medlem att hålla dig uppdaterad på vad som händer inom och ibland även utanför föreningen. Vidare fångar det upp de aktiviteter som sker mellan utgivningarna av tidningen. Nästa tryckta Gävle-Dala Natur ges ut den 15 november.

Kommande aktiviteter regionalt

Skogsdagarna

19–29 september

Än är det några dagar kvar av Skogsdagarna och flera kretsar anordnar aktiviteter under helgen. Läs mer om vad som sker i ditt län:

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2024/09/14/skogsdagarna-detta-hander-i-dalarna/>
<https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2024/09/06/skogsdagarna-detta-hander-i-gavleborg/>

Green Action Week/Miljövänliga veckan – Max 5

28 september – 6 oktober, rikstäckande

Fokus för i år är att förändra våra köpbeteenden, tipsa om hur vi kan undvika de tusentals köptriggers vi utsätts för dagligen och skapa mer hållbara vägar till en egen stil. Detta görs med kampanjen Max 5. Läs mer om vad som sker i ditt län:

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2024/09/22/max-5-konsumindre-klader-detta-hander-i-dalarna/>
<https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2024/09/22/max-5-konsumindre-klader/>

Slätter i mammutarnas spår – Föredrag och författarsamtal med Emil V Nilsson

16 oktober kl. 18.00 Hofors bibliotek

I sin bok Rävbacken berättar författaren och biologen Emil V Nilsson hur han tillsammans med sina grannar tagit hand om mark som växt igen med gran och sly. På elva år har de skapat en vacker slätteräng med många fåglar, fjärilar och bin. Evenemanget är ett samarbete mellan Studieförbundet, Naturskyddsföreningen Hofors-Torsåker, biblioteken i Hofors kommun & Naturskyddsföreningen Gävleborg. Evenemanget är gratis, men föransökan krävs. Anmäl dig via Studieförbundets webbplats: https://www.studieforamjandet.se/gavleborgs-lan/gustav-arrangemang/kalendarhandelser/2024/oktober/forelasning-och-forfattarsamtal-med-emil-v-nilsson---slatter-i-mammutarnas-spar/?fbclid=IwY2xjawFjdk5leHRuA2FlbQIxMAABH2foizVkJzbygVwKiTOP_RWsvirNj6qYmSoazSmk79OP4seIpqx56A_aem_fc0M6KF_UNtZwbPmv7Lw-Q

Skogsträff Dalarna

22 okt, Rättvik, prel. församlingshemmet

Det är mycket som händer på skogsområdet i Dalarna. Kom och diskutera hur vi kan inventera och skydda fler skogar, hör om aktuella överklaganden, Orsa besparingsskog, Älvdalens skjutfält, flytt av knärot i Leksand, kyrkans skogar m.m. Alla är välkomna att bidra till kvällens program! Anmälan senast 19 oktober via:

<https://docs.google.com/forms/d/1nHgtvommP3uUJ62eJqhOSjxdI-kGFx15Bk5EpisNpbs/>

Vattnets väg till glaset

26 oktober, Delsbo

Varmt välkommen till en konferens om ett livsavgörande ämne, dricksvatten! Konferensen inleds kl. 10.00 med förmiddagsfika och avrundas kl. 15.30. Föredragshållare från Hudiksvalls kommun, Åsa Terent, kommunekolog och från Naturskyddsföreningens Rikskansli, Mia Svedäng, sakkunnig sötvatten & Tula Strotz, sakkunnig miljögifter. Kostnadsfritt! Anmäl dig senast den 18 oktober via:

https://docs.google.com/forms/d/1TgnpUyTxWSeINAd1r9HInAKnvs5mi1aMbw9E6_YUarM/

Foto: Michael Lander

Fröbyarkväll

31 oktober kl.18.30 Studieförbundet Gävle

När höstmörkret faller ses vi och minns den växtsäsong som har varit och blickar framåt mot nästa genom att byta fröer med varandra. Vi som arrangerar detta har ett särskilt gott öga till frön från vilda växter, men frön från pollinatörsvänliga trädgårdsväxter smäller nästan lika högt. Ta med dig egna fröpåsar eller få hjälp att lära dig vika på plats. Även tomhänta nyfikna medlemmar är välkomna, vi bjuder på fika! Vi räknar med att avrunda vid 20.30, det går bra att komma och gå under denna tid, ingen anmälan krävs.

Foto: Jenny Olsson

Ny studiecirkel Mångfaldens Trädgård Mora

Startdatum 7 november

Vi kommer att inta kunskaper om hur en tänker kring en permanent odling ca 4-5 träffar utifrån ett kompendium som satts ihop utifrån Philipp Weiss bok *Odla ätbart* överallt med träff varannan vecka (ojämna veckor). Frågor? Kontakta projektledare Lisa Goude, elvi.gustavsson@gmail.com Läs mer via:

<https://mora.naturskyddsforeningen.se/2024/09/17/nya-studiecirklar-mangfaldens-tradgard-i-host/>

Inspirationskväll för Gävle-Dalas ideella

11 november kl.18.30-20.30 Digitalt

Vill du prata med andra aktiva, dela med dig av framgångar och motgångar? Undrar du vilka vi på regionkansliet är och vad vi kan vara behjälpliga med? Då är det här något för dig. Vi provar ett nytt grepp för att öka utbytet mellan aktiva i regionens kretsar och länsförbund.

Förhoppningen är att det här ska kunna bli något återkommande, opretentiösa träffar med varierande teman och inbjudna gäster. Att skapa tid för goda idéer, diskussioner och förslag till samarbeten m.m. Anmäl dig till inspirationskvällen senast 10 november via:

<https://docs.google.com/forms/d/14FFIGP7snFCmhq33Ztny7XZSVcoF-vrztruI50bcrbS/>

Kommande aktiviteter nationellt

Inkluderande ledarskap för ideella

9 november

Vill du vara med och få kunskap och verktyg att fånga upp och ta till vara på engagemang hos såväl medlemmar som hos dem som ännu inte tagit steget in i Naturskyddsföreningen? Tillsammans med Lisa Moraeus har vi utvecklat en utbildning som är tillgänglig för fler! Utgångspunkten för utbildningen är hur en som ledare kan bidra till ökat engagemang och inkludering i Naturskyddsföreningen på lokal nivå. Du behöver ha någon form av ideellt ledaruppdrag inom Naturskyddsföreningen medan du går utbildningen, så att du direkt kan använda dig av dina nya insikter i din roll som ledare, och i de utmaningar du möter i din vardag. Det är då lärandet blir relevant på djupet. Utbildningen består av en två tillfällen på plats i Stockholm samt fem kortare träffar på kvällstid (kl. 18.30 - 20.00) på distans via video. Utbildningen startar den 9 november.

Här kan du höra Lisa själv berätta om utbildningen:

<https://www.youtube.com/watch?v=vdPNzPboqJg&feature=youtu.be>

Läs mer och anmäl dig till utbildningen här:

<https://www.naturskyddsforeningen.se/engagera-dig/kalender/inkluderande-ledarskap-utbildning-stockholm-2024-11-09/>

Engagemangshelg – Starka tillsammans

23–24 november

Håll glöden vid liv och väx i ditt engagemang! Välkommen till Engagemangshelgen 2024, en inspirerande helg som ger dig verktyg och inspiration för att skapa och utveckla ditt engagemang. I år möts vi i Stockholm den 23–24 november. Under två dagar träffas vi med fokus på föreningens stora påverkanskraft. Kom och knyt nya kontakter, inspireras av andras ideella arbete och bli stärkt i ditt engagemang. Helgen erbjuder lokala, nationella och internationella perspektiv. Engagemangshelgen är gratis! Boende på hotell, lördag till söndag, samt måltider ingår. Resa med tåg/buss ersätts av riksföreningen. Det går att anmäla sig från den 3 oktober 2024. Tills dess kan du göra en föransmälan. Antalet platser är begränsat, så anmäl dig tidigt – först till kvarn gäller! Sista anmälningdag är 10 november.

Läs mer och anmäl dig här: <https://www.naturskyddsforeningen.se/artiklar/engagemangshelg/>

Rapporter

Studieresa till Rävbacken: <https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2024/08/25/studieresa-till-ravbacken/>

Regional Miljövänliga veckan upptakt:

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2024/09/06/upptakt-kladkampanjen-max-5/>

Invigning av Mångfaldens Trädgård Mora:

<https://mora.naturskyddsforeningen.se/2024/09/13/invigningen-efter-3-manaders-arbete-av-3-ar/>

Kor i Rävbacken
foto: Emil V. Nilsson

Artiklar

Rödlistad insekt – Första fyndet i Dalarna:

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2024/09/02/rodlistad-insekt-forsta-fyndet-i-dalarna/>

Unnåns strandskogar skövlas: <https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2024/09/12/unnans-strandskogar-skovlas/>

Destruktiv björnjakt i Gävleborgs län: <https://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2024/09/25/destruktiv-bjornjakt-i-gavleborgs-lan/>

Fast fashion är ute: <https://www.borlangetidning.se/2024-09-13/fast-fashion-ar-ute/>

Kalendarium

Alla är hjärtligt välkomna på alla aktiviteter! Se mer information på respektive krets hemsida och/eller sociala medier.

DALARNA

26/9–6/10 MORA Utställning på biblioteket om klädkampanjen ”Max 5”, quiz och klädhög

26/9–6/10 LEKSAND Utställning på biblioteket om klädkampanjen ”Max 5”

2/10 MORA Författarföreläsning ”Ställ om!” med Maria Soxbo kl. 18 Det goda livet – vad finns i omställningen för mig?

3/10 MORA Modevisning med second hand kläder tillsammans med kyrkan på Andreasgården kl. 19. Samtal, föreläsning, quiz och klädhög m.m.

5/10 BORLÄNGE Klädbyttardag kl. 10-14 i Liljegården, Equmeniakyrkan i Borlänge

5/10 FALUN Aktion på Geislerska torg kl. 11-14 i samband med Green Action Week! Kretsen kommer att vara på plats med tält och klädhög inklusive information om riksföreningens kampanj Max 5. Det kommer även att finnas klädquiz samt en gissningstävling kring klädhögen. Kontakt: Christine Cox Eriksson, 073-717 83 83

6/10 ORSA Klädbyttardag på Orsa församlingshem kl. 11.00-14.00! Ta med hela och rena kläder och byt till nya! Inlämning av kläder kl. 11.00–12.00 och byte kl. 12.30–14.00. Klädbyttardagen genomförs i samarbete med Svenska kyrkan.

6/10 GAGNEF Vandring i Ändlösbergs naturreservat, samling vid Dalviks kvarn, Djurås kl. 9.00 (reservatet ligger ca 1 mil söder om Djurås). Total längd ca 6 km!
Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83

20/10 GAGNEF Fäbodvandring vid Svensbuan – Tjärnbuan, samling vid Dalviks kvarn, Djurås kl. 9.00! Vi startar vandringen vid Tjärnbuan ca 5 km norr om Djurås. Via Sureån går vi på gamla fäbodstigar till Svensbuan och via Långsberget tillbaka till Tjärnbuan. Total längd ca 10 km! Kontaktperson: Pelle Florell, 070-328 23 83 och Jan Forsmark

31/10 BORLÄNGE Möt politiker! Kl. 14-17 på biblioteket i Borlänge ska ungdomarna få träffa politiker från olika partier och så att säga ställa dem till svars för hur ungdomarnas framtid ska te sig. Vi vill begränsa det till att handla om klimat och biologisk mångfald.

14/11 BORLÄNGE "Ekosystemtjänster i Borlänge" kl. 16.00 i Biblioteket Borlänge! Jakob Wallin, biolog och Matilda Aspersand, landskapsarkitekt vid Borlänge kommun berättar om kartläggningar av kommunens grönområden och de värden och nyttor som Borlänges naturområden bidrar till. Samarrangemang med biblioteket och Studieförbundet!

Natursnokarna i Falun hösten 2024

20 oktober - tema Mossor och lavar

Nu är det de allra minsta växternas tur att bli studerade. De är många och mycket små. Vi lär oss namnen på några mossor och lavar. För att inte frysa gör vi en terrängbana på samma gång. Ta med eget fika.

Vi träffas ovanför P till Rottneby Naturreservat kl. 10 och håller på till kl. 12 på samtliga träffar. Buss 152 mot Hosjö. Hållplats E16 Hälsingberg. Kontakt: Eva Bååth-Holmqvist, 070-681 19 49

GÄVLEBORG

GÄVLE Natursnokarna träffas på f.m. sista söndagen i varje månad. Mer information finns i Facebookgruppen *Natursnokar i Gävle*. Kontaktperson: Åsa Larsson asa.l.larsson@gmail.com

Natursnokarna i Järvsö hösten 2024

Vi tänker starta en chattgrupp för att vem som helst i gruppen ska kunna initiera en naturträff med kort varsel. Vi kallar detta för "SPONTANSNOKAR".

Natursnokarna i Järvsö träffas första söndagen i månaden kl. 11-13. Vi ses på olika ställen i Järvsö. Ta med eget fika. Kostnadsfritt och ingen anmälan! Kontaktperson: Anna Thunell, 070-624 13 50

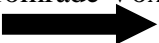
28/9 SÖDERHAMN Kretsen deltar under Mickelmäss i Strykjärnsparken med information om föreningens tema under Miljövänliga veckan, Max 5! Kontakt: Christina Åström, 070-202 47 32 eller Ulrika Hännestrand, 076-806 25 20

28/9 SANDVIKEN Utställning på biblioteket om kampanjen Max 5, v. 41 flyttas utställningen till Birgittagården i Kungsgården.

29/9 NORDANSTIG Svampexkursion kl. 11.00–13.00, samling vid brandstationen, Jättendal kl. 11.00! Vi ger oss ut i svampskogen och hoppas på gott om fin matsvamp, kanske ser vi också några mindre kända arter och typer av svampar. Vi fikar och gör eventuellt upp eld för den som vill grilla korv och bläddrar kanske i någon medtagen svampbok. Stövlar rekommenderas. Kontakt: Johan Myhrer, 070-243 15 33

29/9 GÄVLE Natursnokarna träffas med tema svamp kl. 9.30-11.00 i Hemlingby friluftsområde. OBS! Anmälningstiden har gått ut, kontakta natursnoksledare Åsa Larsson för eventuellt deltagande: Åsa Larsson, asa.l.larsson@gmail.com 070-292 70 52

29/9 VOXNADALEN Välkommen till skogsdag i Ekopark Grytaberg kl. 10-13 tillsammans med Sveaskog och Biosfärområde Voxnadalen. Kostnadsfritt! Anmälan sker till Sveaskog via QR kod.

29/9 BOLLNÄS Vi spanar efter lavskrika vid Acktjärbo. Samling vid Circle K i Bollnäs kl. 8.30 eller vid Acktjärbo kl. 9.00. Ledare är Carl Erik Zetterlund och Åke Englund.
Ett samarrangemang med Bollnäs Fågelklubb För mer information kontakta Per Erik Modd:
073-055 31 90

Lavskrika, foto: Michael Lander

1/10 SANDVIKEN Kretsen är på plats vid Ånyo – Coop i Vallhov och informerar om Max 5.

3/10 SANDVIKEN Kretsen deltar med klädhög och quiz kl. 19 på Folkbiblioteket, Kulturcentrum i samband med att biblioteket anordnar föredrag av Nina Wormbs, som har skrivit boken *Ursäkta mig! Argument som driver och bromsar klimatomställningen*.
Kontaktperson: Kristina Persson 070-698 10 18

5/10 GÄVLE Klädbyttardag på Sättra bibliotek kl. 10.00-14.00! Inlämning av plagg är mellan den 1/10–3/10. Kontaktperson: Tova Danielsson Jonsson, 076-518 97 20 OBS! Bibliotekets arrangemang!

6/10 DELLENBYGDEN Välkomna återigen på en Natursnoksdag i Delsbo kl. 10-13! Vi ses, leker, lär och bara är tillsammans i skogen. Den här gången kommer vi undersöka naturens hösttecken på olika sätt. Vi samlas kl. 10 på parkeringen vid badhuset/skolan och går tillsammans till Mulleplatsen. Vägen är enkel och gåbar även för dig med barnvagn. Ta gärna med fika/lättare lunch. Möjlighet till korvgrillning kommer att finnas!
Natursnokarna är Naturskyddsföreningens barn- och familjeverksamhet. Målgruppen är 3–10 år men hela familjen är välkommen. Alla barn behöver ha en vuxen med sig som har ansvar för barnet. Alla intresserade är välkomna att vara med. Anmäl er genom att skicka namn, hur många ni är och ålder på barnen i ett sms till 076-573 94 34 så vi vet hur många som kommer. Varmt välkomna önskar Dellenbygdens naturskyddsförening och snok-ledarna Eleonor, Luise och Signe.

12/10 NORDANSTIG Höstvandring till Herrgårdstjärn, samling vid Klasudden, Sörfjärden kl. 10.00! En uppfriskande promenad från Sörfjärden till Herrgårdstjärnen, naturligtvis fikar vi och njuter av höstens färger. Kontakt: Bertil Sundin, 076-808 32 33

27/10 HOFORS-TORSÅKER Premiär för Natursnokarna! Mer information kommer på kretsens Facebook- och hemsida.

12/11 HOFORS-TORSÅKER Föredrag med Philipp Weiss:
Skogsträdgården – för matsäkerhet, biologisk mångfald och kolinlagring kl. 19.00 i Björkhagsskolan, Hofors! Philipp Weiss, författare till bl.a. *Skogsträdgårdsboken* kommer till Hofors för att prata om sitt arbete med skogsträdgårdar, eller ätbara trädgårdar odlade med skogens principer.

Riksföreningens aktiviteter

Kalenderhändelser

SEPTEMBER

6/9–18/10 [Kampanj: Max 5, om att minska klädkonsumtionen](#)

28/9–6/10 [Green Action Week](#) (Miljövänliga veckan)

OKTOBER

1/10 [Sista dag att söka projektbidrag](#)

1/10 [Sista dag att söka bidrag från Tid för våtmark](#)

1/10 [Sista dag att beställa Naturfalkenmaterial](#)

3/10 [Digital informationsträff om verksamhetsbidrag för 2025](#)

5/10 [Klädbyttardag under Green Action Week](#)

8/10 [Webbinarium: Solcellsparkar på jordbruksmark](#), arrangeras av Naturskyddsföreningen i Skåne

15/10 [Digital ledarutbildning om Naturfalken](#)

16/10 [Introduktionsträff för nya ledamöter](#)

17/10 [Digital träff: Spaning i dagsaktuell politik](#)

19/10 [Grundutbildning för Natursnoksledare, del 2](#), Västerås

19–20/10 Länsordförandekonferens

21/10–1/12 [Kampanj: Stoppa PFAS](#)

23/10 [Digital träff för natursnoksledare, tema "Vuxna i Natursnokarna – vilken resurs!"](#)

24–25/10 Riksstyrelsemöte

NOVEMBER

7/11 [Digital kretsträff för Världens längsta blomsteräng](#)

9/11 [Start för utbildning i inkluderande ledarskap](#)

13/11 [Digital ledarutbildning om Naturfalken](#)

13/11 [Digital föreläsning om det senaste om evighetskemikalierna PFAS](#), arrangeras av Kemikaliegruppen i Stockholms län

22/11 Riksstyrelsemöte

23–24/11 [Engagemangshelg](#), Stockholm

28/11 [Digital träff: Spaning i dagsaktuell politik](#)

30/11 [Sista dag att söka bidrag från Alvins fond](#)

[Läs om Naturskyddsföreningens planerade kampanjer under 2024](#)